

---

*Олександр
Білокобильський*

ФІЛОСОФІЯ І РЕЛІГІЄЗНАВСТВО Всеукраїнська студентська олімпіада

23—25 березня 2010 року на базі факультету філософії та релігієзнавства Державного університету інформатики і штучного інтелекту (м. Донецьк) відбувся фінальний II тур Всеукраїнської студентської олімпіади з філософії і релігієзнавства.

Неодноразові заклики поживити філософське життя в Україні розбиваються об вічне безгрошів'я й наукову інертність наших вишів. З цього погляду імперативні розпорядження МОН мобілізують майже, по суті, не придатні для мобілізації наукові потуги українських університетів у рамках проведення олімпіад з певних дисциплін. І хоча філософію з природи дуже важко припасувати до змагальних критеріїв (а що то за змагання поза критеріями оцінки результатів?), дух дискусії, диспуту, тобто, певною мірою, змагання їй не чужий.

До оргкомітету надійшло понад 60 творчих робіт і заявок на участь у II турі Всеукраїнської олімпіади. Серед учасників — представники практично всіх філософських факультетів України: київських (КНУ ім. Т. Шевченка та НУ «Кієво-Могилянська академія»), львівського (ЛНУ ім. І.Франка), харківського (ХНУ ім. В. Каразіна), одеського (ОНУ ім. І. Мечникова), сімферопольського (Таврійський НУ ім. В. Вернадського), острозького (Національний університет «Острозька академія»), чернівецького (ЧНУ ім. Ю. Федьковича), донецького (ДУІ і ШІ), івано-франківського (Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника), а також студенти факультету соціології і права НТУ України «КПІ», відділення філософської освіти і науки НПУ ім. М. Драгоманова. У географії Олімпіади були представлені Суми, Глухів, Луганськ, Вінниця, Макіївка, Чернігів, Полтава, Бердянськ, Дрогобич, Черкаси, Умань.

© О. БІЛОКОБИЛЬСЬКИЙ, 2010

Перемогу в конкурсі творчих робіт здобув студент Харківського національного університету ім. В. Каразіна Є. Фунтусов. Його «Економіка дару» засвідчила, серед іншого, професійне розуміння класичної соціально-філософської проблематики. Втім, роботи Є. Невежиної («Проблема людини в “Антропології з прагматичної точки зору” І. Канта», в якій по-новому розкрито основи кантівського вчення про людську сутність), С. Асеєва («Комунікативні умови розуміння Сакрального», присвяченої аналізу інтерсуб’єктивних умов сприйняття сакральних текстів), В. Єрьоміна («Ценностно-смысловой Универсум как базовый архетип культурной монадологии»), В. Загороднюка («Еволюція поняття “ідея” у британському емпіризмі: від Дж. Лока до Д. Г’юма») практично не поступалися переможцям.

Творчі перегони. Після написання філософського есею учасники мали коротко, але ґрунтовно викласти свої думки щодо однієї з тем: 1. «Чи може релігія в добу глобалізації зникнути або перетворитися на одну з ідеологій?», 2. «Яким чином філософія може допомогти сьогодні Україні?», 3. «Що таке свобода? Чи повинна вона бути сенсом життя?», 4. «Історія — святиня, відносна істина чи конструкція?». Вищу оцінку отримав есей М. Ткача, студента V курсу філософського факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, та Є. Невежиної, студентки Києво-Могилянської академії. За ухвалою журі перемогу в номінації присудили М. Ткачу.

За тестами переміг студент факультету соціології і права НТУ «КПІ» Д. Самардак (близькі результати показали С. Асеєв, В. Єрьомін та Є. Невежина). Після тестування учасники перейшли

до захисту творчих робіт, який передбачав крім оприлюднення основних положень та їх аргументації відповіді на запитання з боку аудиторії. Це виявилось найцікавішим і безкомпромісним видом змагань. Жива дискусія дала змогу проявити себе і тим, хто захищався, і тим, хто був «у нападі». Швидкість реакції доповідачів, точність формулювань, логічна побудова захисту допомогли визначити гідного переможця. Адже: більша частина робіт мали безперечну наукову цінність, а деякі відкривали нові можливості для продуктивної співпраці молодих учених, як от роботи Г. Гушпит (Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника) «Науковий статус філософії у сучасному українському суспільстві» та О. Марчука (Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича) «Соціальні ініціативи релігійної молоді України у світлі ідеалів міжконфесійної толерантності та солідарності». Як уже було сказано, вищий бал за захист отримали Є. Фунтусов, Є. Невежина й С. Асеєв.

Зрештою перше місце здобула Є. Невежина, друге — С. Асеєв (Державний університет інформатики і штучного інтелекту), третє — Є. Фунтусов. Переможцям Олімпіади та лідерам в окремих номінаціях вручили почесні дипломи, а спеціальним дипломом журі за «За оригінальність розкриття наукової думки» відзначено студента філософського факультету КНУ ім. Т. Шевченка В. Загороднюка. Крім дипломів, переможцям вручили цінні призи.

Нотатки на полях. Оргкомітет Олімпіади під керівництвом ректора Державного університету інформатики й штучного інтелекту А. Шевченка додавав у студентських змаганнях непересічну можливість налагодження науко-

вих і культурних стосунків між представниками вишів усіх регіонів України, тому, крім власне змагальної частини, учасникам другого туру Олімпіади було запропоновано оглядову екскурсію «Донецьк історичний, Донецьк сучасний». А деякі охочі долучилися до наукового семінару «Роль інтелектуальних (світських і релігійних) еліт у формуванні громадянського суспільства. Українське сьогодні», що зібрав в одній аудиторії представників донецької науки, бізнесу та релігійних діячів. Цікаві виступи й бурхлива дискусія вилилися в загальний «перформативний» висновок про те, що саме публічні обговорення проблеми недостатнього розвитку громадянського суспільства в Україні безпосередньо сприяють зміцненню цього соціального інституту. Перед підбиттям підсумків Олімпіади гості взяли участь у відкритті Дня японської культури, який проходив у рамках українсько-японського форуму з культури і регіональної економіки.

Після привітань і вручення нагород учасники, обмінюючись враженнями, а заодно й адресами і телефонами, будували плани на майбутнє, домовлялися про нові зустрічі на наукових конференціях, одностайно визнали, що Олімпіада таки вдалася — передусім як свято студентської науки і яскрава подія в житті української молоді.

Юлія Вакаренкова (ОНУ ім. І. Мечникова, філософський факультет): Мене очень понравилось участвовать в Олимпиаде! Во-первых, прекрасная организация позволила почувствовать себя желанным гостем. Коллектив факультета философии и религиоведения потрудился на славу. Во-вторых, сам феномен и аура Донецка, а также непосредственно Университета информатики и искусственного интеллекта по-

разили своей приветливостью, теплотой и внутренней организованностью. Знакомство с новыми интересными замечательными людьми, появление новых мыслей и идей, определенные уроки, которые я извлекла для себя — всем этим я обязана Олимпиаде... В общем, масса приятных впечатлений, знакомств и беспредельного желания вернуться сюда снова!

Руслан Халіков (ДУІШ, переможець Олімпіади 2009 року, нині — аспірант): В этом году Олимпиада проходила для меня в третий раз, но я всегда подходил к ней в разных статусах. Первый раз был в команде гостей, второй — хозяев, третий — организаторов, и каждый раз ощущения были новыми... Тем не менее, с некоторыми людьми всё же успел пообщаться и готов поручиться за философскую молодёжь образца 2010 — это увлеченные, независимые и сильные умы.

Олена Копельниста (ПНПУ ім. К. Ушинського, історико-філологічний факультет): Олімпіада з філософії. Найперше згадується неабияка атмосфера захопленого безперервного діалогу, приязного і корисного. Такі заходи, як ця Олімпіада, стирають будь-які кордони і розгортаються у площині інтелектуального мислення і творчого натхнення. Вони дають змогу розширювати власні обрії за рахунок сприйняття світобачення «колег» — таких самих мрійників, критиків та «розумників». Приємним виявився момент обміну, таким собі студентським досвідом, коли розмовляли про перспективи застосування своєї майбутньої професії в життєвій практиці.

Олексій Ніженець (СумГУ, гуманітарний факультет): Візит до Донецька і моя участь в Олімпіаді залишили приємні враження. Дуже гостинні та приязні

місто і його мешканці. Власне Олімпіада та її організація заслуговують на найвищу оцінку. Учасникам створили чудові умови як для продуктивної праці, так і для ознайомлення з містом. Важко висунути якісь претензії. Тому після відвідин Донецька з'являється бажання приїхати сюди знову.

Єлизавета Невєжина (НУ «Києво-Могилянська академія»): По поводу впечатлений от победы, думаю, о них много говорить не стоит — приятно —

что уж скрывать. Замечания: по моему, нужно давать дополнительный стимул за вопросы к докладам, потому что очень тяжело просто высидеть, не говоря уже о внимательном выслушивании. В целом впечатления очень хорошие: доброжелательные организаторы, культурная программа, веселые люди. Возможно, стоит разделить религиоведов и философов, но это вопрос, наверное, к Министерству образования.